

בש"פ 5839/19 - מדינת ישראל נגד נעמאן אבו זניד

בבית המשפט העליון

בש"פ 5839/19

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: נעמאן אבו זניד

בקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י' באלול התשע"ט (10.9.2019)

בשם המבקשת: עו"ד ארז בן-ארויה; עו"ד ענת ארוסי

בשם המשיב: עו"ד יוסי זילברברג

החלטה

1. בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 16.9.2019, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 3630-11-18 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

2. ביום 2.11.2018 הוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים כתב אישום נגד המשיב, אשר תוקן ביום 12.11.2018. כתב האישום מייחס למשיב עבירות של רצח ושיבוש מהלכי משפט אשר אירעו בשנת 2001. בתמצית ייאמר כי למשיב מיוחסת חניקתו למוות של מוטלק אבו סנינה (להלן: המנוח), מי שהיה בעלה של גיסתו של המשיב, כרימה, וזאת באמצעות כריכת חבל על צווארו, ואז השליך את גופתו במדרון בצידי הדרך בקטע הכביש שבין ים המלח למעלה אדומים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים נגדו. ביום 8.1.2019 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בענין המעצר, במסגרתה נקבע כי קיימות ראיות לכאורה "ברמה הבסיסית ביותר" וכן נקבע כי קיימת עילת מעצר. עם זאת, נוכח חולשת הראיות, היעדר עבר פלילי לחובת המשיבובשלחלוף הזמן מאז ביצוע המעשים המיוחסים למשיב, נקבע כי יש לבחון את היתכנותה של חלופת מעצר. בית המשפט המחוזי הורה לשירות המבחן להכין תסקיר בעניינו של המשיב.
4. במהלך דיון שהתקיים ביום 29.1.2019 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת המדינה להציג לעיונו, במעמד צד אחד, חומר מודיעיני המעיד על מסוכנותו של המשיב. לבא-כוח המשיב הוצגה פראפרזה של החומר לפיה "בתקופה האחרונה נשמע הנ"ל מתבטא כי יש בכוונתו למנוע בכל מחיר את עדותה של עדת התביעה נגדו וכי במקרה הצורך אף יעשה את מה שעשה לבעלה (הכוונה לרצח)".
5. ביום 7.2.2019 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. בהחלטתו ציין כי לנוכח פסיקתו של בית משפט זה ובשים לב לתוכן המידע המודיעיני שהוצג בפניו, אין מנוס מלהורות על מעצרו של המשיב.
- המשיב ערר על החלטה זו, אך ביום 28.3.2019 נדחה עררו על ידי בית משפט זה תוך שנקבע כי למרות משקלו המוגבל של החומר החסוי, די בו כדי להצדיק את מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. אולם, נקבע כי בחלוף ארבעה חודשים יובא עניינו של המשיב לעיונו של בית המשפט המחוזי לצורך עיון חוזר, אף אם התנאים הקבועים בסעיף 52 לחוק המעצרים אינם מתקיימים (בש"פ 1787/19).
6. בהתאם להחלטת בית משפט זה, בחלוף ארבעה חודשים הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו. ביום 18.7.2019 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר והשאיר את החלטת המעצר על כנה.
7. ביום 28.7.2019 הוארך מעצרו של המשיב, בהסכמתו, בארבעים וחמישה ימים (בש"פ 5026/19).
- במקביל לכך הגיש המשיב ערר על החלטת בית המשפט המחוזי אשר דחתה את בקשתו לעיון חוזר בתנאי מעצרו. ביום 7.8.2019 דחה בית משפט זה את ערר המשיב, וקבע כי לנוכח המעשים המיוחסים לו ובשל החומר המודיעיני בעניינו, המסוכנות הנשקפת מהמשיב מצויה ברף גבוה ביותר (בש"פ 5163/19).
8. אשר למהלך הדיונים בתיק העיקרי, עד כה התקיימו שלושה דיוני הוכחות במהלכם העידה כרימה, אך עדותה טרם הסתיימה. כמו כן, נקבעו שלושה דיוני הוכחות נוספים שהאחרון נקבע ליום 21.11.2019.
9. כעת מונחת לפניי בקשה שניה להארכת מעצרו של המשיב, במסגרתה נטען כי מעשיו מלמדים על המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו ועל החשש הממשי לשיבוש הליכי משפט מצידו. עוד נטען כי החומר המודיעיני שהוצג לבית המשפט חיזק את החשש האמור. צוין כי עדותה של כרימה נמצאת בעיצומה, ובמהלכה היא אף סיפרה כיצד המשיב נהג לארוב לה ולאיים עליה, עד שנישאה בשנית. לבסוף, נטען כי משפטו של המשיב מתנהל בקצב משיביע רצון.

10. בדיון לפניי היום חזרו באי-כוח המדינה על עיקרי נימוקי הבקשה, תוך שהוטעם כי עילות המעצר נותרו בעינן, וכי המשפט מתנהל כסדרו, כאשר העדה המרכזית, כרימה, החלה בעדותה אך זו צפויה עוד להימשך זמן לא מבוטל.

בא-כוח המשיב התנגד לבקשה. נטען כי מדובר בעבירה מלפני כ- 17 שנים והראיות הן חלשות, ולמעשה אלמלא המידע החסוי שהוצג לבית המשפט, המשיב היה משוחרר לחלופת מעצר. לענין זה הפנה לתסקיר המעצר בעניינו של המשיב מיום 27.1.2019 בו העריך שירות המבחן את רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב כנמוכה. אשר לקצב התקדמות ההליך העיר בא כוח המשיב כי בכוונתו להעיד עדים לא מעטים ולהערכתו המשפט צפוי להתנהל עוד תקופה ממושכת. לבקשת המשיב, שמעתי גם את דבריו בדבר היותו בעל משפחה, ללא כל עבר פלילי או מעורבות בפעילות אלימה או שימוש בסמים או אלוהול.

בתגובה לדברים הובהר על ידי באי-כוח המדינה כי תסקיר המעצר ניתן לפני המידע החסוי, לו לא נחשף שירות המבחן, ולענין זה הפנו גם לדברים שקבע לאחרונה בית משפט זה בהחלטה בערר על דחיית בקשת המשיב לעיון חוזר.

11. בשלב זה הוצג לעיוני, במעמד צד אחד, המידע החסוי - אשר הוצג בפני בית משפט קמא, וכן בפני בית משפט זה בהליכי הערר על החלטת המעצר והערר על דחיית הבקשה לעיון חוזר - וכן קיבלתי הסברים בנוגע למידע זה.

דיון והכרעה

12. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להתקבל.

13. כידוע, במוקד הדיון בבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים עומד קצב התקדמות ההליך לצד האיזון בין זכויות הנאשם לבין הצורך בשמירת שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. במסגרת זו על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לאופי העבירות המיוחסות לנאשם ולמידת המסוכנות הנשקפת ממנו, כמו גם לעוצמת עילות המעצר הסטטוטוריות לפי סעיף 21 לחוק המעצרים המתקיימות בנאשם.

14. למשיב מיוחסות עבירות חמורות מאוד - רצח ושיבוש מהלכי משפט. וכפי שכבר נפסק לא פעם, "רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופה למעצרו של מי שמואשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, שהיא החמורה שבעבירות" (בש"פ 2646/97 עודה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 526, 527-528 (1997), להלן: ענין עודה. כן ראו: בש"פ 6910/13 מדינת ישראל נ' קבלאן, פסקה 17 (17.10.2013); בש"פ 4053/13 פטר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (17.6.2013); בש"פ 3517/14 מדינת ישראל נ' ג'ורבאן, פסקה 13 (25.05.2014); בש"פ 2674/17 מדינת ישראל נ' גילאוי, פסקה 12 (27.3.2017); בש"פ 7050/18 מדינת ישראל נ' בייז'רי, פסקה 9 (16.10.2018); בש"פ 1777/19 מדינת ישראל נ' טאהא (24.3.2019); בש"פ 3942/19 מדינת ישראל נ' ותד, פסקה 11 (2.7.2019) ועוד רבים זולתם). כן נפסק כי רקבנסיות יוצאות דופן יצליחנאשם ברצח לסתור את חזקת המסוכנות הטבועה בעבירה זו (ענין עודה, שם; בש"פ 6804/18 קדיסנ' מדינת ישראל, פסקה 20 (17.10.2018)).

15. אכן, כפי שצוין בהחלטות קודמות של בית משפט זה בעניינו של המשיב, מדובר במקרה מורכב בנסיבותיו (ראו בהחלטת השופט י' אלרון בבש"פ 1787/19, ובהחלטת השופט ע' פוגלמן בבש"פ 5163/19). ברם, כפי שקבע השופט פוגלמן בהחלטתו הנ"ל בעניינו של המשיב, שניתנה אך לפני כחודש -

"בית המשפט המחוזי לא ראה לסטות מנקודת האיזון האמורה בחלוק ארבעה חודשים, ואף אני לא שוכנעתי כי חלוק הזמן מצדיק סטייה כאמור. בבסיס הדברים ניצבת העובדה שלעורר מיוחסת עבירת הרצח. כפי שנפסק לא אחת, עצמת המסוכנות הגלומה בעבירה זו והחשש מפני הימלטות מן הדין עקב מאסר העולם שבצדה, מביאה לכך שרק במקרים חריגים ויוצאי דופן בלבד לא יעצר נאשם בעבירת הרצח מאחורי סורג ובריח..."

בעניינו, המסוכנות הנשקפת מן העורר מצויה ברף גבוה ביותר, הן נוכח המעשים המיוחסים לו, הן נוכח החומר המודיעיני ממנו עולה חשש לחייה של כרימה..." (שם, בפסקה 11).

16. גם אני סבור כי נכון לעת הזאת לפחות, מכלול הנסיבות בעניינו מטה את הכף בבירור לצד הארכת המעצר. במקרה דנן, אין למעשה טענה לכשלים בניהול המשפט, והמשפט מתקדם בקצב סביר, אף שהצדדים חלוקים בהערכתם לגבי משך הזמן עד לסיומו. החלטה על הארכת מעצר מתייחסת לאיזון בזמן נתון בין זכויות הנאשם לבין הצורך בשמירת שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. מטבע הדברים שעם חלוק הזמן ועם התקדמות ההליך עשוי לחול שינוי בנקודת האיזון.

17. אשר על כן אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 16.9.2019, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 3630-11-18 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י' באלול התשע"ט (10.9.2019).

ש ו פ ט